Tėvynė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

No. 47 — Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1108, Act of October 3, 1917, Authorized June 27, 1918 — New York, N. Y., Lapkričio-November 25, 1955 — Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879 — Vol. XXXXVI

Keturių Ministerių Konferencijoje Nepadaryta Jokio Nutarimo

Sovietų Sąjungos užsienio reikalų Ministerio Molotovo užsispyrimas neleido padaryti jokio naudingo nutarimo. – Vokietijos klausimas neišspręstas. – Kitų valstybių ministerių pasiulymus Molotovas atmetė. – Nekalbėta apie kitos konferencijos sušauktimą

Praeitos savaitės trečiadienį, lapkričio 16 dieną, Ženevoje, Šveicarijoje, pasibaigė keturių didžiųjų valstybių — Amerikos, Didžiosios Britanijos, Prancuzijos ir Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministerių konferencija. Kaip pirmiau buvusios konferencijos su Sovietų Sąjungos užsispyrusiais užsienio ministeriais kitų valstybių ministeriai negalėjo susikalbėti ir jose nebuvo padaryta jokių nutarimų, taip įvyko ir šioje konferencijoje. Jeigu ir budavo vienu ar kitų klausimu susitarta pirmesnėse konferencijose, tai tos sutartys, nespėjus konferencijai pasibaigti, buvo sulaužytos arba aiškiau pasakius komunistų vadų batais sutremtos.

Šioje konferencijoje praleista daug laiko įvairioms diskusijoms, bet prie jokio konkrečio susitarimo, iš priežasties Molotovo užsispyrimo, neprieita, nes Molotovas, aišku, pasitaręs su Kremliui sėdinčiais Bilganinu ir komunistų partijos sekretorium Kruščiovu, nesileido į jokius susitarimus, vedančios prie taikos ir draugiško sugyvenimo su kitomis valstybėmis.

Posėdžiams einant prie pabaigos, buvo iškeltas klausimas Vokietijos sujungimo ir Europos saugumo. Diskusuojant tą svarbų klausimą, abi pusės atmetė viena kitos konferencijos eigoje patiektus pasiulymus. Sovietų Sąjungos užsispyrėlis užsienio reikalų ministeris Molotovas atsisakė pripažinti, kad Europos saugumas butų rišamas kartu su vakariečiais ir atmetė jų saugumo paktą ir pasiulymą sumažinti Vokietijoje svetimų valstybių kariuomenės skaičių. Vakariečiai, atsilygindami Molotovui, atmetė jo prašymą įvesti raudonąją komunistinę Kiniją į Jungtinių Tautų pagelbines organizacijas, kurių tarpe paminėta Tarptautinė Darbo Organizacija, kuriama Atominė Anegtura ir keletas kitų.

Diskusuojant Rytų-Vakarų santykių pagerinimą per prekybą, radijo, keliones, spaudą ir kitas įvairias priemones, paaiškėjo komunistų nenoras panaikinti geležinę uždangą ir leisti Sovietų Sąjungoje gyvenantiems žmonėms turėti bent kokius santykius su vakarinėmis valstybėmis. Tokį pasiulymą Molotovas palaikė kėsinimusi į Sovietų Sąjungos vidaus reikalus ir griežtai atsisakė juos svarstyti. Pagal Molotovo pareiškimą, tokis idėjų pasikeitimas su Vakarais Sovietų Sąjungai visai nepageidaujamas, nes idėjų laisve pas juos (komunistus) nepripažįstama.

Šioje konferencijoje nepriėjus prie jokio susitarimo, Amerikos Valstybės Sekretorius Dulles, kaip spauda praneša, nenorėjo daryti jokių sutarčių kitai konferencijai, bet kitiems konferencijos dalyviams tas nepatiko ir jie turėjo nusileisti.

Taigi, kaip iš anksto buvo numatyta, konferencija užtruko ilgoką laiką ir sueikvota daug brangaus laiko, tačiau jos vaisiais nei vienas konferencijos dalyvis negali pasigirti, viskas pasiliko, kaip iki šiol buvo.

Amerikos Lietuvių Tarybos Posėdžiai

Praeitos savaitės penktadienį ir šeštadienį, lapkričio 18 ir 19 dienomis McAlpin viešbutyje New Yorke vyko Amerikos Lietuvių Tarybos posėdžiai. Dalyvavo visų keturių srovių, bendrai dirbančių su taryba Lietuvos laisvinimo darbus, atstovai, o kurie patys negalėjo atvykti, prisiuntė savo pavaduotojus. Taipgi posėdžiuose dalyvavo iš Europos atvykę ir šiuo metu Amerikoje viešinti dr. Turauskas ir dr. Petras Karvelis. Viso su delegatais ir svečiais, iš toliau atvykusiais ir vietiniais, posėdžiuose dalyvavo apie 50-60 asmenų.

Vykdomojo Komiteto nariai pirmininkas L. Šimutis, sekretorius dr. P. Grigaitis, iždininkas M. Valdyla ir iždo globėjai Wm. Kvetkas, dr. M. J. Vinikas, A. S. Trečiokas ir K. Bielinis pateikė raportus iš metinio finansinio stovio. Pirmieji du pirmininkas ir sekretorius žodžiu raportavo apie atliktuosius darbus metų bėgyje. Plačiai nupasakojo kas buvo veikiama bei stovėta sargyboje ir nepraleista nei mažiausios progos nepriminus atitinkamoms įstaigoms ir asmenims apie Lietuvą. Tuo reikalu lankėsi Washingtone ir priminė atitinkamiems valdžios pareigunams Lietuvos užgrobimą ir jos žmonių pavergimą. Nepraleido tylomis ir pirmosios Ženevos konferencijos, kurioje dalyvavo ir pats Amerikos prezidentas Eisenhoweris. Ypatingai dr. P. Grigaitis, kuris plačiai susipažinęs su tarptautiniais reikalais, išsamiai ir plačiai paaiškino šių dienų tarptautinę buklę ir mažųjų valstybių, kurias laiko pagrobusi komunistinė Sovietų Sąjunga, dabartinę padėtį.

Iždininkas M. Valdyba pateikė raštišką raportą. Iš jo raporto sužinota kiek iš pracitų metų buvo likę pinigų iždė, kiek surinkta, kam kiek išleista ir kiek yra likę iki šio suvažiavimo.

Balansas 1954 m. lapkričio 1 dieną	$19,692.15
Pajamų buvo	34,823.26
Viso	$54,515.41
Išlaidų buvo	38,297.40
Balansas 1955 m. spalio 30 dieną	16,218.01
Viso	$54,515.41
Aukos įvairiems reikalams	34,823.26
ALT sekretoriatas ir kitos išlaidos	4,963.75
Informacijų centrui pasiųsta	7,000.00
Vykdomojo Komiteto įvairios išlaidos	1,349.78
Įvairių konferencijų metu išleista	4,085.23
Akcija Washingtone	3,056.45
Lietuvos bylos dokumentacijos telkimas	6,545.68
VLIKui pervesta	9,296.51
Lietuvos Vakarų problemoms tirti	2,000.00
Viso	$38,297.40
Viso pajamų	54,515.41
Išlaidų	38,297.40
Lieka 1955 m. spalio 30 dieną	$16,218.01

Iždininko raporte smulkiai nuradyta kam ir kiek išmokėta, bet dėl vietos stokos aš čia paduodu glaustai pajamas ir išmokėjimus. Šu šiuo raportu sutino ir iždo globėjai, kurie porą dienų prieš posėdžius patikrino knygas.

Posėdžiuose apkalbėta daug svarbių klausimų, pasiinformuota apie šių dienų tarptautinę padėtį, priimta kelios rezoliucijos įvairiais klausimais, perrinkta tarybos nariai sekamiems metams, taipgi nutarta pravesti vajų aukų rinkimui tolimesniems tarybos darbams, kurie pareikalaus daug lėšų, nes be pinigų jokis darbas neįmanomas. Kad vajus butų sekmingesnis, priimta rezoliucija prašant kitų organizacijų neruošti tuo laiku vajų, kada bus paskelbtas Amerikos Lietuvių Tarybos vajus.

Posėdžiai praėjo geroje draugiškoje nuotaikoje. Jeigu kurie delegatai ir pareiškė vienu ar kitu klausimu skirtingas nuomones, tai tas buvo padaryta su gerais norais, kad darbas eitų sekmingiau ir to darbo vaisiai butų našesni.

Posėdžiai baigėsi apie 6 valandą vakaro lapkričio 19 dieną.

Svečias.

MIRĖ VINCAS F. JANKAUSKAS

Praeito šeštadienio naktį, lapkričio 19 dieną po ilgos ligos Hoboken ligoninėje mirė Vincas F. Jankauskas, neseniai paminėjęs 80 metų amžiaus sukaktį. Velionis daug metų dirbo Eillis Island saloje kaipo imigracijos inspektorius ir toj įstaigoj buvo pasiekęs vyriausio pareiguno vietą. Bet užėjus depresijai ir atsiradus daug jauno amžiaus žmonių be darbo, o jis jau buvo dasidirbęs pensiją, pasitraukė iš darbo ir iki mirties gyveno iš kuklios pensijos.

Velionis buvo senesnėsės kartos Amerikos lietuvių veikėjas, daug dirbo pirmojo karo metu dėl Lietuvos nepriklausomybės atgavimo bendrai su tuometine New Yorke veikusia taryba ir atlikdavo svarbius darbus. Jį, kaipo gerai mokantį anglų kalbą, tarybos nariai parinkdavo važiuoti į sostinę Washingtoną įvairiais Lietuvos nepriklausomybės atgavimo reikalais. Nors tuo metu jis buvo valdžios pareigunas, tačiau niekuomet neatsisakydavo jam pavesto darbo ir stengėsi jį atlikti pagal savo geriausį supratimą, kad jo darbas butų naudingas Lietuvai ir lietuvių tautos žmonėms.

Jis daug prisidėjo prie Lietuvių Spaudos Klubo suorganizavimo ir deug metų ėjo sekretoriaus pareigas, neatsižvelgdamas į savo nejauną amžių, nes jam rupėjo lietuvių veikla ir jis dalyvaudavo kiekvienam svarbesniam susirinkime, jei tik aplinkybės ir sveikata leisdavo. Tai buvo vienas iš senesnės kartos nenuilstančių veikėjų, kuriam daugiau rupėjo Lietuva ir lietuvių reikalai, negu jo paties asmeniški reikalai.

Jis visą savo gyvenimą studijavo lietuvių ir etrustų kalbas, rašinėdavo Tėvynėj ir kitiems laikraščiams įvairiais klausimais iki jam sveikata leido. Dar ir dabar Tėvynės redakcijoj randasi jo parašytų straipsnių.

Apie velionio Jankausko atliktuosius darbus parašysime plačiau kitu kartu. Dabar su apgailestavimu turime pasakyti, kad mes netekome pirmaeilio senesnės kartos veikėjo.

Palaidotas lapkričio 22 dieną — sudegintas krematorije, nes velionis buvo laisvų pažiurą žmogus.

Jo nuliudime likusiai jaunai žmonai reiškiame užuojautą ir linkime greito susiraminimo.

V. Sidzikausko Kalba PJT II-sios Sesijos Bendrose Diskusijose

(Tęsinys)

Sovietų naujoji taktika įgalino neseniai įvykti "viršūnių" konferenciją. Mes žinome, kokį įspudį ta konferencija padarė ir kaip ją piktnaudžiauja Sovietų propaganda pavergtuose musų kraštuose. Todėl su dideliu pasitenkinimu sutikome JV prezidento Philadelphijos kalbą ir Valstybės Sekretoriaus Jungtinių Tautų kalbą, patvirtinusias šio didžiojo krašto vyriausybės nepakitusį nusistatymą. Užčiauptos musų tautos ypatingai dėkingos Valstybės Sekretoriui už priminimą "JT karo metų deklaracijas, butų karo meto susitarimų patvirtintos, pažadą musų tautų atžvilgiu". Visiškai teisingai Valstybės Sekretorius pastebėjo, kad "tai kaip faktiškai Sov. S-ga laikysis musų karštų atžvilgiu, bus tikrųjų Sovietų intencijų barometras". Bet, turint galvoj aukščiau minėtus karo meto ir pokarės įsipareigojimus bei pažadus, tenka pabrėžti, kad "žmonių teisės problema pasirinkti tokią valdžios formą, kokioje jie nori gyventi", vienos Sovietų vyriausybės gerios valios nepriklauso. Jokiu budu tai nėra tik Sovietų problema. Tai yra visų karo meto sąjungininkų problema. Jie visi turi lygias teises ir vienodai atsakingi šią problemą sprendžiant.

Sov. S-gos vyriausybės galvos pasipriešinimas sukliudė Sovietų pavergtosios Europos dalies išlaisvinimą įjungti į užsienių reikalų ministerių busimo susitikimo darbotvarkę. Bet vistiek visi trys konferencijos darbotvarkės dalykai, butent: 1) Europinis saugumas ir Vokietijos suvienijimas, 2) nusiginklavimas ir 3) Rytų-Vakarų santykių plėtimas butinai įima ir pavergtųjų musų valstybių padėties svarstymą. Šiuose trijuose konferencijos darbotvarkės punktuose sudėtų problemų pozityvus sprendimas įima ir musų valstybių laisvės ir nepriklausomybės atstatmą. Ir dabartinis Vokietijos padalinimas ir musų valstybių pavergimas faktiškai nulemtas tos pačios priežasties — Nacių-Sovietų sąmokslo, atkėlusio vartus II pasaulio karui. Negalima Vokietijos suvienyti ir Europai saugumo patikrinti, neišlaisvinus Vokietijos ir Sov. S-gos tarpe esančiųjų valstybių. Maža to. Europos saugumo sistemos negalima grįsti Sovietų nusikalstamų užgrobimų ir nepriklausomų valstybių pavergimo sprogmenimis.

Kaikurias Centro Europos valstybes Sovietai siekia neutralizuoti. Bandydamos sovietus glostyti, kaikurios Vakarų galybės kelia mintį apjuosti Europą savotišku "neutralumo diržu". Teesie leista ir vėl pasinaudoti pačių Sovietų paaiškinimais. 1939 m. Didžiojoje Sovietų Enciklopedijoje skaitome:

— Neutralumo paktai yra kovos ginklas prieš Sovietų Sąjungą imperialistinių valstybių sudarytam frontui sunaikinti.

Dėl trečiojo konferencijos darbotvarkės punkto — Rytų-Vakarų santykių plėtimo— aš norėčiau dar kartą pabrėžti tai, ką esu sakęs iš šios tribunos ir Strasburge. Musų reikalai butų didžiausias smugis, jei Vakarų Galybės užuot puolusios pačią pikto versmę — Sovietų agresiją prieš musų valstybes — imtusi tik pikto padarinius švelninti. Sovietų žadamas musų kraštuose komunistinių režimų atleidimas ir dalinis "geležinės uždangos" praskleidimas sykiu neštų tik musų tautų pavergimo įamžinimą.

(Užbaiga bus)

TINKAMIAUSIA IR VERTINGIAUSIA KALĖDŲ ŠVENČIŲ DOVANA

Menkavertiems daiktams išleidžiama milijoninės sumos. – Ar pateisinamos išlaidos padarytos dovanom pirkti. – Vieton daiktų dovanokim SLA apdraudą. – Kuri Apdrauda tinka dovanojimui. – Pasinaudokim teikiama lengvata. – SLA kuopų valdybos, organizatoriai ir nariai patarkime Kalėdų seneliui, kokią dovaną jis turi atnešt.

Yra davonų, kurių kandys nesunaikina

Miestuose jau matyti artėjančių Kalėdų ženklai ir švenčių nuotaika vis daugiau jaučiama. Dideli parduotuvių langai, išdabinti blizgučiais ir viliojančiomis prekėmis, visų praeivių traukia akis ir kelia tiek vargšo tiek turtingojo pagundą pirkti. Ir tikrai šiam krašte žiemos švenčių proga įvairiausioms dovanoms išleidžiama milijoninės sumos.

Paprotys apdovanoti Kalėdose artimus asmenis daugely šalių yra stipriai prigijęs ir plačiai paplitęs. Jis yra prasmingas, nes pasikeitimas tradacinėse šventėse sveikinimais ir dovanomis labiau suartina žmones ir į jų santykius daugiau įneša šilumos.

Tačiau, kada kiekvienais metais išleidžiama nemažos pinigų sumos menkos vertės dovanom, tas verčia pagalvoti, ar tokios išlaidos yra pateisinamos. Ar negeriau ir tiksliau tada suteikti artimajam dovaną, kuri tikrai butų vertinga ir apdovanotajam atneštų naudą ir pagalbą. Be abejo, kad daugelis prisidėsime prie nuomonės palaikančios vertingą dovaną.

Tokių vertingų dovanų sąrašas yra labai didelis. Nėra reikalo čia jų minėti, bet giliau pagalvoję prieisime išvados, kad ir brangiai pirkti daiktai susidėvi ir juos anksčiau ar vėliau turime kaip nereikalingą laužą išmesti.

Todėl visą tą apsvarsčius peršasi mintis, kad parinkdami artimiesiems švenčių dovanas, pagalvotumem apie suteikimą pačios vertingiausios dovanos, kurios nei kandys nesunaikina. Tokia

Vertybinė dovana yra SLA apdrauda.

Švenčių proga kiekvienas neturintis SLA apdraudos turėtų ją įsigyti arba aprupinti apdrauda savo šeimos narius, gimines ir kitus artimuosius vieton pirkus jiems menkos vertės daiktus.

SLA apdrauda yra nepražuvanti dovana ir turtas, kuriuo bus galima pasinaudoti pačiu reikalingiausiu metu.

Kaip dovana, ypač vaikams, geriausiai tiktų SLA dvidešimties metų taupomoji arba V3 skyriaus apdrauda. Pats apdraustasis pasiims visą sumą, kuriai jis buvo apdraustas ir galės ją tinkamiausiai panaudoti.

Dovanom tinka ir kitų skyrių SLA apdraudos. Čia tenka dar paminėti sveikatos arba ligoje pašalpos apdraudą. Tokios švenčių dovanos reikšmę gerai supras ir įvertins kiekvienas tada, kai bus reikalingos lėšos gydymuisi. Turėdamas sveikatos apdraudą galės gauti ligoje tikrą pagalbą, nes naujasis ligoje pašalpos skyrius, kaip žinom, susirgusiam nariui duoda pašalpą per 12 savaičių ir tos pašalpos suma mėnesiui gali buti net iki $325.00.

Dabar vykstantis SLA 70 metų naujų narių prirašymo vajus yra

Palankiausias metas įsigyti SLA apdraudą

Už kiekvieną apdraudą reikia mokėti įstojamuosius mokesčius. Bet šio vajaus metu SLA neima jokių įstojamųjų mokesčių ir tuo palengvina apsidraudimo sąlygas. Todėl dabar kiekvienam yra naudinga pasinaudoti teikiama lengvata. Jei šia vajaus lengvata pesinaudosime šventine proga, tai apsidraudimo išlaidos dar mažiau bus pajustos, nes pinigai bus panaudoti naudingai apdraudai ir neišleisti menkavertėms dovanom.

Dabar pats metas, kad SLA kuopų vadovybės, organizatoriai ir nariai primintų artimiesiems ir pažįstamiems, jog jie švenčių proga pagalvotų apie vieną geriausių dovanų — SLA apdraudą. Tokio pobudžio dovana nesunyks ir po švenčių nebus išmesta į lauką, kaip daugelis menkaverčių dovanotų daiktų su dėžėmis ir papieriais. Šios rušies Kalėdų senelio dovana, SLA apdraudos polisas, yra viena reikalingiausių dovanų ir liks visada atmintina.

SLA 70 Metų Sukaktuvinio Vajaus Žinios

Vajaus darbas sumaniai vedamas.

SLA 236 kuopa, Toronto, Ont. šiame vajuje pavyzdingai tvarkosi ir plačiu mąstu užsimojo padidinti savo narių skaičių. Kuopa vartoja įvairią propagandą ir stengiasi vietos lietuvių visuomenės dėmesį pritraukti prie Susivienijimo.

Nesenai ši kuopa, nesitenkindama gauta iš Centro propagandine medžiaga, išleido savo sutrumpintą atsišaukimą į lietuvius, kuriame kviečiama dėtis į šią seniausią ir žymiausią lietuvių organizaciją. Tai dar vienas įrodymas kuopos darbštumo ir sumanumo. Minėtąjį atsišaukimą pasirašo šie SLA veikėjai: J. Strazdas, O. Indrelienė, J. Yokubynas ir S. Jokubaitis. Linkėtina šiems veikėjams gražaus pasisekimo.

Detroito SLA veikėjai rupinasi Sustiprinti dabartinį vajų

Pasižymėjusi SLA Detroito veikėja S. Keblaitienė rašydama į Centrą, pasisako, kad darbas nors pamažu bet eina priekin. Jaučiama, kad ir kiti Detroito SLA veikėjai, atsimindami, jog ateinančiais metais kaip tik jų mieste įvyks Susivienijimo Seimas, tinkamai pagerbs šį įvykį ir pasistengs stipriau padirbėti. Juk jiems tur but bus malonu seime pasidžiaugti, jog jie ne tik nuo kitų neatsiliko, bet ir daugelį pralenkė Tad Detroitiečiai, vardan ateinančio seimo, padirbėkime visi susitarę savo garbingai organizacijai!

Padidėjo naujų aplikacijų skaičius.

Po vasaros atostogų organizatoriai sparčiau dirba ir Centras kasdien vis daugiau gauna naujų aplikacijų. Iš gaunamų organizatorių laiškų matyt, kad užmegsta ryšių su daugeliu naujų aplikantų, su kuriais aiškinamos apdraudos sąlygos. Tik tiek galima pastebėti, kad dabar daugumą naujų narių ima didesnes apdraudos sumas. Yra daug naujų aplikantų, kurie mėgina visas apdraudos sąlygas išsiaiškinti, kad vėliau nebutų jokių nesusipratimų. Tai sveikintinas reiškinys.

Tėvynė
The Lithuanian Weekly
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance of America

M. LEO VASIL
Editor

DR. M. J. VINIKAS
Manager

YEARLY SUBSCRIPTION RATES
In the United States $3.00
To Foreign Countries $4.00

307 West 30th Street
New York 1, N. Y.
Tel. LAckawanna 4-5529

—o—

Susivienijimo kuopų skubūs pranešimai turi buti prisiųsti ne vėliau savaitė laiko prieš laikraščio išleidimą.

Keičiant adresus butinai paduokite zono numerį.

PADĖKOS DIENOS ŠVENTĖS REIKŠMĖ

Kiekvienais metais lapkričio mėnesio ketvirtą ketvirtadienį švenčiama Padėkos Diena. Tą dieną iškilmingai švenčia amerikiečiai ir visos kitos tautos, nežiurint kaip ilgai jos gyvena šiame krašte. Tai yra tradicinė metinė šventė, paskirta padėkoti visiems kurie metų bėgyje ką nors gero yra padarę. Taipgi ji yra kartu ir šeimos šventė, nes tą dieną šeimos nariai ir artimieji giminės bei draugai suvažiuoja vienon vieton, kartu pietauja, pasikalba, pažaidžia ir tikrai šeimyniškoje nuotaikoje praleidžia dieną.

Padėkos Diena yra viena iš pirmųjų tradicinių švenčių atnešta į naująjį pasaulį. Pirmieji ateiviai tą dieną pradėjo švęsti 1621 metais, kad pareikšti dėkingumą už gerą derlių ir kitas jiems suteiktas gėrybes.

Padėkos Diena yra susijusi ir su religine laisve, moterys ir vyrai, kurie vadino save pilgrimais, apleido senąjį pasaulį ir jieškojo religinės laisvės. Jie išlipo į nežinomą kraštą ir pradėjo statyti naujus namus ir kurtis gyvenimą, kad galėtų pagal savo sąžinę ir įsitikinimus garbinti tą, kas jiems patinka.

Per vienus kovos metus dėl egzistencijos daugiau pusė iš 102 moterų, vyrų ir vaikų žuvo kovoje dėl laisvės. Tačiau likusieji kovojo toliau ir tikėjo, kad jie išliks gyvi. Po ilgos kovos William Bradford, pirmasis Plymouth kolonijos gubernatorius paskelbė padėkos dieną. Jis tai padaręs, išsiuntė keturius vyrus į miškus jieškėti maisto. Jie po kiek laiko sugrįžo iš miškų su laukiniais kalakutais, kurie iki šiol yra tradicinis Padėkos Dienos valgis visose šeimose ir valgyklose.

Pilgrimai Padėkos Dieną švęsdavo tris dienas. Jie per tas dienas meldėsi, dainavo, linksminosi ir įvairius žaislus žaidė su draugiškais indėnais, kurie buvo pakviesti į iškilmes. Toji jų dvasia pasiliko iki šių dienų.

Pirmasis Amerikos prezidentas Jurgis Washingtonas paskelbė pirmą Padėkos Dieną 1789 metais lapkričio mėnesio 26 dieną. Tačiau kiekviena valstija minėjo tą dieną skirtingu laiku, pagal savo proklamacijas, ir tik 1941 metais kongreso išleistas įstatymas oficialiai nustatė Padėkos Dienos šventę ketvirtą ketvirtadienį lapkričio mėnesio.

Padėkos Diena yra šeimų šventė, nes tą dieną kiekviena šeima susikviečia vienon vieton savo išsiskirsčiusius šeimos narius, gimines, draugus, pažįstamus kartu pietauti prie vieno stalo ir tipingoj, amerikoniškoj nuotaikoj praleisti tą reikšmingą tradicinę šventę.

SLA Reikalai ir Veikla

GRAŽIAI PRAĖJO SUSIVIENIJIMO ŠVENTĖ

Detroit, Mich. — Taip neseniai rupinomės, ruošėmės, aptarėmė įvairius reikalus susijusius su koncertu. O jų buvo tiek daug. Tiek mes jaudinomės, kad tik pasisektų, pergyvenome... Ir štai jau po koncerto. Kaip gaila, bet taip yra. Ir gaila štai dėl ko, kad ta musų puikiai pasisekusi šventė taip greit prabėgo, ir gyvename tik įspudžiais, prisiminimais. Tai tas pats, kai mes ruošiamės metinėms šventėms Kalėdoms, N. Metams ar pan. Taip lygiai tas pats ir mums dabar. Norėtųsi, kad tokios šventės ilgai, ilgai tęstųsi.

Tai tikrai buvo ne eilinis Detroito vakaras-koncertas, o puiki SLA Šventė — demonstracija. Nežiurint to, kad koncertas buvo ne šeštadienio, kaip įprasta, o sekmadienio vakare, tačiau svečių prisirinko pilnutėlė salė. Tai buvo daug įvairiausio amžiaus, srovių bei pareigų lietuvių. Čia galėjai matyti ir jaunimo ir senimo, ir čia gimusių, ir seniau, ir naujai atvažiavusių. Be to, įvairiausių organizacijų, visų srovių, visokių įsitikinimų lietuvių iš Detroito, apylinkių bei Kanados. Dalyvavo "visokio plauko" darbininkai, intelektualai, biznieriai ir kt. profesijų tautiečiai. Vien tik kunigų atsilankė net keturi. Tai buvo tikras visus lietuvius vienijantis vakaras. Kaip gražu ir kartu džiugu, kad tokią nusisekusią šventę suruošė SLA. Jei kas laikė SLA neveikliu, tai labai ir labai apsiriko, nes po šios šventės ši organizacija užėmė savo tikrąją pirmaujančią vietą.

Aš negaliu padaryti tikro koncerto įvertinimo, nes nesiu tos srities žinovas. Galiu tik pasakyti kitų nuomones. Ir kaip man malonu konstatuoti, kad neigiamų atsiliepimų neteko nė iš vieno dalyvio girdėti, visi puikiausiai vertina, geriausiai atsiliepia neišskiriant nė muzikų, solistų ir dainininkų, kurie klausėsi koncerto, ir teko girdėti jų rimtus ir palankius vertinimus. Todėl nenuostabu, kad nedalyvavusieji tikrai gailisi, nors korespondentas visus iš anksto dėl to perspėjo.

Man labai džiugu, kad visi SLA nariai išgirdo kvietimą, ir taip gražiai bei gausiai dalyvavo. Anot vieno SLA veterano, jau seniai bemačiau dalyvaujant tiek daug senesnių ateivių parengime. Ir ne tik daugelis žmonių dalyvavo, bet ir visi su susidomėjimu klausėsi puikaus dainos meno. Publika laikėsi labai kulturinkai, kas reikia priskaityti prie dar didesnio pasisekimo.

Šį vakarą-koncertą ruošė Paruošiamoji Seimo Komisija, sudaryta iš 352 ir 200 kuopų. Nors jai ir buvo svarbu turėti daugiau pajamų, bet ji pirmoj vietoj statė kulturinius reikalus, todėl nežiurint aukšto meninio lygio koncerto bilietų kainą nustatė tik vieną dolerį. Tokią bilietų kainą galite tik piknikuose girdėti. Juk komisijai buvo svarbu, kad visi galėtų pasiklausyti lietuviškos dainos meno.

Baigdamas noriu padėkoti iniciatoriams bei šio koncerto-vakaro rengėjams, kurie parodė daug sumanumo ir padirbėjo. Ačiu jiems! Nemažiau ačiu ir visiems dalyvavusiems SLA nariams bei svečiams! **Ignas Kaunelis.**

Atsišaukimas į SLA Kuopas, Gyvuojančias 4 Apskrities Ribose, Conn. Valstijoj

Lapkričio 6 dieną, Waterbury, SLA ketvirtos apskrities valdyba turėjo posėdį aptarimui skubiųjų ir svarbiųjų reikalų. Tarp kitko svarstyta ketvirtos apskrities suvažiavimo paskirtų 25 dolerių dėl SLA narių daugiausia nukentėjusių nuo potvynių. Tuo reikalu nutarta atsišaukti į Susivienišjimo Lietuvių Amerikoje kuopas Conn. valstijoj, kad jos iš savo iždų skirtų ir šiaip tarp narių kiek parinktų. Ketvirtos apskrities sekretorius A. Orantas parašys kuopoms laiškus šiuo reikalu. Bet jei kuri kuopa dėl kokių nors priežasčių negautų laiško, tai laikykite šį viešą prašymą oficialiu ir prisidėkite kiek galite, kad butų galima pagelbėti nelaimės ištiktiems savo broliams ir sesėms.

Taipgi kuopų pareigunai ir nariai prašomi pranešti ketvirtos apskrities sekretoriui apie savo mieste nukentėjusius nuo potvynio. Aukos bus priimamos ir nuo pavienių asmenų. Aukas prašome prisiųsti nevėliau 1956 metų sausio 30 dieną. Čekius reikia išrašyti ketvirtos apskrities iždininko vardu: Peter Laban, 282 Park Tarrase, Hartford, Conn., ir pasiųsti apskrities sekretoriui: A. Orantas, 508 Wilson Street, Waterbury, Conn.

Posėdyje taipgi buvo svarstoma surengimas banketo ir kur rengti apskrities metinę gegužinę. Vėliau apie tai bus parašyta plačiau.

J. Marčiulionis,
SLA 4 apskrities koresp.

Svarbus Pranešimas SLA 135 Kuopos Nariams

Philadelphia, Pa. — Kaip jau visiems yra žinoma, kad musų kuopa buvo nutarusi šių metų gruodžio mėn. 4 dieną, sekmadienį, surengti viešas prakalbas su gražiu pajvairinimu ir pramogėle. Buvo jau gauti du žymus kalbėtojai ir programo pildytojai. Tokių prakalbų rengimo tikslas buvo — **paminėti Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 70 metų gyvavimo sukaktį.** Tačiau sužinota, kad tą pačią dieną ir tuo pačiu laiku, tai gruodžio 4 dieną yra rengiama Lietuvos Kariuomenės tradicinė šventė. Todėl kuopos valdybos nariams pasitarus, nutarta kuopos parengimą atidėti iki po naujų metų.

Antras pranešimas visų narių žiniai, tai kad musų 135 kuopos reguliaris priešmetinis susirinkimas įvyks gruodžio 4 dieną, antrą valandą po pietų, L. M. Namo Bendrovės patalpose. Todėl visi nariai ir narės yra ne tik kviečiami, bet ir prašomi tame susirinkime dalyvauti, nes bus nominuojami kandatai į Susivienijimo Pildomąją Tarybą dviems metams. Taipgi bus renkama kuopos valdyba 1956 metams. Atvirutės nebus siunčiamos, todėl jų ir nelaukit. Šis pranešimas yra teisėtas.

Kviečia visus narius ir nares dalyvauti kuopos valdyba.

Antanas Tvaranavičius,
SLA 135 kuopos sekr.

Visi lietuviai biznieriai ir profesionalai pagarsinkite savo biznius ir profesijas Susivienijimo organo Tėvynės Kalėdiniam numery.

SLA 2-sios Apskrities Suvažiavimas

Lapkričio 6 dieną Norwoode Lietuvių Piliečių D-jos salėje įvyko Susivienijimo antrosios apskrities metinis suvažiavimas, kuriame dalyvavo apie 50 delegatų iš 11 apskrityje esančių kuopų.

Suvažiavimas nutarė daugiau veikti kulturiniai įtraukiant į veiklą daugiau jaunų jėgų iš jaunimo, kaip skautų ir čia gimusio jaunimo. Organizatoriams už prirašymą narių skirti premijas, paskiriant premijom išmokėti $100 iš apskrities kasos.

Suvažiavime karštokai pasikalbėta dėl "Laisvės Varpo" radijo pusvalandžio, kuris veikia jau ilgokas laikas. Dėl tos priežasties suvažiavimas užsitęsė ir atstovai nebaigę suvažiavimo apleido salę. **Susivienijimo narys.**

Cleveland, Ohio

SLA 136 Kuopa Ruošia Šeimyninį Pobuvį

Š. m. lapkričio mėnesio 27 dieną, 5 valandą vakaro Lietuvių apatinėje salėje, SLA 136 kuopa ruošia šeimyninį pobuvį, į kurį kviečiami nariai su šeimomis, pažįstamais ir svečiais gausiai atsilankyti ir jaukioje nuotaikoje praleisti šventavakarį.

Pobuvio metu turėsime trumpą programėlę, kurią atliks musų jaunieji ir vėliau bus šokiai. Įžanga 50 centų.

Nuoširdžiai svečiams patarnaus baro "mekleriai" ir karštųjų dešrų gaspadinės.

Baras ir virtuvė laukia svečių. Neapvilkime jų!

Taip pat pranešama kuopos nariams, kad š. m. gruodžio mėnesio 4 dieną, 11:30 valandą ryto toje pačioje salėje šaukiamas metinis kuopos narių susirinkimas, kurio metu bus pravesta nominacija asmenų į SLA Pildomąją Tarybą ir rinkimai naujos kuopos valdybos 1956 metams.

Visi nariai kviečiami butinai dalyvauti.

Aleksas Šemeta,
Protokolų sekretorius.

Shenandoah, Pa.

Iš SLA 23 Kuopos Mėnesinio Susirinkimo

SLA 23 kuopos mėnesinis susirinkimas buvo laikomas lapkričio 6 dieną, Lietuvių Veteranų Salėje, 216 N. Main Street, Shenandoah, Pa. Susirinkimą atidarė ir vedė kuopos pirmininkas Jurgis Subačius. Kuopos valdyba visa dalyvavo susirinkime. Protokolas iš praeito susirinkimo skaitytas ir priimtas. Finansų sekretorius raportuoja, kad SLA Pildomosios Tarybos nominacijų balotai yra prisiusti. Apkalbėjus šį reikalą, nutarta gruodžio mėnesį vykinti nominacijas ir kartu rinkti kuopos valdybą 1956 metams. Taipgi nutarta, kad finansų sekretorius pasiųstų atvirutes kuopos nariams ir pakviestų į susirinkimą.

Nutarta suruošti pobuvį su užkandžiais ir gėrimais. Tuo parengimu rupintis išrinkta komisija iš V. Visockio ir J. Staniškio. Pobuvis bus toj pačioj vietoj po susirinkimo. Visi 23 kuopos nariai privalėtų į tą susirinkimą ateiti.

Po to kaikurie nariai pareiškė savo nuomones Susivienijimo reikalais, nes jiems savo organizacija rupi ir jie velija jai geriausios sekmės.

SLA 23 kuopos mėnesinis ir sykiu metinis susirinkimas įvyks šių metų gruodžio mėn. 4-tą dieną, virš minėtoj vietoj, 216 N. Main Street, priprastu laiku, Nariai nuoširdžiai prašomi susirinkime dalyvauti, taipgi atsiveskit savo sunus, dukras. žentus ir jų vaikus prirašyti prie Susivienijimo 23 kuopos, nes Susivienijime mėnesiniai mokesčiai yra mažesni, negu kitose apdraudos komercinėse kompanijose.

V. Visockis,
SLA 23 kuopos koresp.

New Haven, Conn.

Rengiamės Prie Susirinkimo

SLA 142 kuopa rengiasi prie metinio susirinkimo, kuris įvyks šių metų gruodžio mėn. 4 dieną, Lietuvių Bendrovės Svetainėje, 237 Front Street. Prasidės 2 valandą po pietų.

Šiame susirinkime bus nominuojami kandidatai į Pildomąją Tarybą ir renkama kuopos valdyba sekantiems metams. Taipgi bus renkami delegatai į A. L. Tarybos skyrių, Balfo skyrių ir L. N. Bendrovę ir kt. Po visų rinkimų bei įvairių tarimų, parengimų komisija turės paruošus užkandžių ir gėrimų. Aš patarčia, kad butų kugelio iškepta. Reikia tikėtis, kad p. Ausukaitienė ir kuopos pirm. J. Pikelis galutinai nutars ir padirbės.

Visi nariai butinai dalyvaukite nors vieną kartą į metus ir pasirodykite kaip gausi nariais Susivienijimo 142 kuopa.

Iki pasimatymo susirinkime. **M. J. V.**

Aliquippa, Pa.

SLA 247 KUOPOS

mėnesinis susirinkimas įvyks šių metų gruodžio mėn. 4 dieną, 6:30 valandą vakare, pas draugus Einikius, 1501 Green Street, Aliquippa, Pa.

Nors susirinkimas pripuola lapkričio 27 dieną, bet nukeliamas savaite vėliau, nes sekretorius turi dalyvauti trečiosios apskrities suvažiavime lapkričio 27 dieną, Pittsburgh, Pa.

Kviečiame visus brolius ir sesutes dalyvauti susirinkime ir užsimokėti duokles, kad neliktumėt suspenduoti, ir aptarti kuopos reikalus. Taipgi šiame susirinkime nominuosime kandidatus į Pildomąją Tarybą. Prašomi pributi laiku.

J. Plečkaitis,
SLA 247 kuopos sekr.

Chicago, Ill.

Susivienijimo 134-tos Moterų Kuopos Veikla

Lapkričio 3 dieną buvusiam SLA 134-tos moterų kuopos susirinkime kuopos valdyba pateikė raportą rengto pasilinksminimo vakaro spalio 9 dieną, Hollywood svetainėje, kurio visas pelnas buvo skirtas TMD leidžiamai Lietuvos Istorijai paremti. Raportas buvo toks: Įplaukų už bilietus buvo $175.00
Kitų įvairių įplaukų 170.00

Viso $345.00
Išlaidų buvo $135.00

Gryno pelno liko $210.00

Čekis sumoje $210.00 TMD vardu įteiktas TMD pirmininkui p. M. Vaidylai.

K. Katkevičienė.

Susivienijimo Kuopų ir Apskričių PARENGIMAI

Worcester, Mass. — Susivienijimo 57 kuopos metinė vakarienė su šokiais įvyks šeštadienį, lapkričio 26 dieną, Lietuvių Piliečių Klubo Salėje, 12 Vernon Street. Pradžia 6 valandą vakare. Rengėjai kviečia kuopos narius ir visus geros valios lietuvius dalyvauti vakarienėje ir linksmai laiką praleisti.

—o—

Brooklyn, N. Y. — Susivienijimo 38 kuopa rengia metinę vakarienę lapkričio 26 dieną, šeštadienį, Vytauto Belecko Winter Garden Svetainėj, 1883 Madison Street, prie Forest Avenue stoties, Ridgewoode. Rengėjai prašo įsigyti bilietus iš anksto ir dalyvauti vakarienėje. Pradžia 7:30 valandą vakare. Bus skani vakarienė ir įvairių gėrimų.

—o—

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje trečiosios apskrities metinis suvažiavimas įvyks sekmadienį, lapkričio mėn. 27 dieną, 2 valandą po pietų, Lietuvių Piliečių Klubo Salėje, 1723 Jane Street, S. S. Pittsburgh, Pa. Apskričio pareigunai prašo apskričio ribose gyvuojančias kuopas išrinkti atitinkamą skaičių delegatų ir prisiųsti suvažiavimam. Vėliau bus Card Party.

Sveikatos Skyrius

Šį skyrių, paskirtą Susivienijimo Lietuvių Amerikoje narių sveikatos reikalams redaguoja DR. S. BIEŽIS, vyriausias SLA daktaras-kvotėjas, bendradarbiaujant SLA Sveikatos Komisijos nariams ir kitiems lietuvių gydytojams bei sveikatos žinovams

Rašo DR. S. BIEŽIS

Kas Yra Vėžys

(Tęsinys)

Dabar jau nebegalima nė įsivaizduoti, kaip šiandiena medicina verstusi be rontgeno spindulių tiek atpažinimui kaikurių ligų, jų progreso sekimui, tiek ir gydymui. Be jų pagalbos būtų neįmanoma tikrai susekti vėžio ligos viduriuose, ypač jos pradinėje stadijoje. Tik dėka X-spindulių, peršvietimais ir nuotraukomis šiandieną turime galimybių aiškiai susekti vėžį viduriuose, pvz. skilvyje, žarnose, plaučiuose, kauluose ir tt. Be jų pagalbos tik būtų spėjimas ir tai visai menkos vertės. Be tų pačių spindulių jokiu būdu nebeapseiname nustatyti ir daugelio kitų ligų, pvz. plaučių džiovos, tulžies pūslės, inkstų akmenų ir daugybės kitų.

Šviesos spinduliai, ar tai jie pareitų iš saulės, elektrinės lempos ar ugnies, turi pajėgumo prasimušti, prasiskverbti tik per oro, atmosferos dujas. Jie pasiekę kietą objektą atsimuša jo viršuje ir gilyn nebegali skverbtis, lyg uola sulaiko kokią vandens bangą. Gi X-spinduliai laisvai eina per kietuosius objektus, pvz. per žmogaus kūną, medį ir net geležį. Tik ši reikšminga ypatybė teikia galimybių peršviesti kūną ir daryti bile jo dalies fotografines nuotraukas. Peršvietimais daktaras gali stebėti širdies, skilvio ir kitų organų veikimus. Nuotraukomis patikrinama daugelio kūno organų esamą padėtį, t. y. ar jie sveiki ar ne. Nuotraukomis ir dažnai vien tik nuotraukomis, tegalima tikrai nustatyti vidujinių organų ligas, jų tarpe ir vėžio. X-spinduliai akiai neįmatomi, t. y. jų niekas nėra matęs. Jie žinomi ir apie juos kalbama tik iš jų akcijos rezultatų. Žodžiu, rontgeno arba X-spinduliai medicinos praktikoje yra stipriausis ir kuo kitu nepamainomas įrankis nustatyti daugeliui ligų diagnozę ir kaip kurias jų gydyti, o ypatingai vėžį.

Mokslininkams darant tyrimus šioje naujoje srityje buvo pastebėta keistų, tuo laiku neišaiškintų reiškinių. Pirmiausia kaikurie jų pajuto rankų odos niežėjimą, šiurkštumą ir pirštų sugrubimą. Vėliau atsivėrė žaizdos, kurios nesidavė užgydomos ir nuolatos puliavo. Paskui į pirštus įsimesdavo gangrena ir juos reikėjo nupjauti. Taigi jų bendra sveikata, nei iš šio, nei iš to, pradėjo pašlyti, nors jokios aiškios ligos nebuvo galima įžiūrėti. Neretai vaidas parausdavo, jo oda sutrūkdavo, akys ašarodavo, skaudėdavo, rausdavo ir pūliuodavo. Matymas palengva blankdavo ir kai kurie visai apako. Jokis gydymas nedavė nė mažiausių vaisių. Šie reiškiniai vis plito ir aštrėjo.

Svarbiausia ir reikšmingiausia, kad niekas tada nežinojo, kas tikrai vyksta. Gal naujos, dar niekam nežinomos, ligos esama? O gal X-spinduliai ką nors bendro turi? Spėliojimų buvo daug, o atsakymo nerado. Tiriant šiuos nežinomus susirgimus pagaliau susekta vienas bendras visiems šitaip sergantiems asmenims reiškinys, būtent: Kad tik tie mokslininkai, ilgesnį laiką darą bandymus su X-spinduliais, šiaip suserga. Ir antra, juo ilgiau išbuvę kontakte su šiais spinduliais, juo susirgimai pasirodė daugiau paplitę ir aštresni. Išvada gana aiški ir įrodanti. — X-spinduliai turi savyje ką tokio destruktyvaus, naikina kūno audinius, kas nebuvo žinoma, nė tuo laiku nenumatyta.

Kaip daugelis išradimų arba gamtos paslapčių atidengimų, vedančių į geresnį gyvenimą, pareikalauja netik ypatingo pasišventimo, bet ir savotiškų aukų. Šios paslapties atidengimas irgi nebuvo išimtis. Daugiau šimto mokslininkų skaudžiai nukentėjo: Vieni mažiau ar daugiau savo sveikatą sužalojo, tuomi sutrumpindami amžių, kiti prarado pirštus ir rankas, ir dar kiti neteko regėjimo ir net gyvybės. Viena iš tų aukų tapo patsai išradėjas, profesorius Rontgenas. Nors užmokėta kaina buvo aukšta, bet kiek žmonijai naudos atnešė per pastaruosius 60 metų ir kiek jos teiks ateityje, niekas negali ir negalės nė apskaičiuoti, nė įkainuoti. Be atitinkamų aukų progresas nežengia pirmyn.

Tyrimai įrodė kodėl menamų mokslininkų sveikata gniužo, oda prarado savo normalį gaivumą, plaišiojo, pūliavo ir pirštai gangrenavosi. Tai įvyko delto, kad tiek odos, tiek kiti audiniai įskaitant ir kraujagysles, tapo sužaloti arba visiškai sunaikinti, atseit, juose gyvybės nebeliko. Užtat nė jokis gydymas nebuvo sekmingas. Išvada buvo ta, kad X-spinduliai turi ypatingą pojėgumą naikinti, užmušti, ląsteles, kurios, jei daug tų spindulių gauna, pagalios visiškai numiršta. Taigi X-spinduliai yra tikrai pavojingas padarinys, reikalingas didelio atsargumo.

(Bus daugiau)

A. GRIGAITIS

Grišku Marė

Dabar, kada žmogus pradedi linkti į kuprą ir akys žiuri daugiau ne į dangaus mėlynę, bet į drėgną žemę, kas buvo tolymoj jaunystėj, praeities asmenys, išryškėja pilnoj formoj.

Vienu iš tokių mano jaunystės asmenų buvo Griškų Marė, mano ir mano jaunesnių brolių bei seserų nešiotė, nors ji mus nenešiojo, musų pradžios gyvenimo kelrodis.

Kada ji gimė, kur ji gimė, niekas apie tai nesiteiravo ir niekam tai nebuvo įdomu.

Kas buvo jos tėvai nei ji nei kiti apie tai nekalbėjo. Atrodytų, lyg iš dangaus butų nukritus. Tiesa, aiškiai buvo nustatyta, jog ji prieš atvykstant pas mus, tarnavo dvare kambarine. Dvaro ponas, matomai dėl jos menkos sveikatos ją atleido iš darbo, o mano tėvai priėmė ją prie vaikų ir apgyvendino taip vadinamose "stubose".

Stubomis vadinosi nuošaliai nuo sodybos namas, kuriame gyveno kelios "liuosininkų" šeimos.

Šių stubų trejose patalpose buvo krosneliai valgiui virti, ketvirtoj — duonai kepti krosnis, o vieton viryklos pirkios vidury — duobė, kurioj buvo kurianama ugnis, o virš ugnies ant geležinio vašo pakabintas ragonėlis valgiui virti. Dumai išeidavo per skylę lubose. Šioj patalpoj gyveno našlė su mažais vaikais.

Nuo dumų ir akys parausdavo.- Esant drėgnam orui arba pučiant vėjui dumai skleidėsi pirkioj palei žemę ir nekilo į aukštinį. Tai buvo duminė pirkia. Tai buvo prieš gerą pusšimtį metų.

Pas ponus betarnaudama Griškų Marė pramoko lenkiškai kalbėti, pramoko ir skaityti.

Mokėjimu lenkiškai ji didžiuodavosi. Svečiuojantis tėviškėj kunigams ji mėgdavo juos užkalbinti lenkiškai ir tai, kad girdėtų kiti.

Nors ji buvo vargšė, bet dėl mokėjimo lenkiškos kalbos save skaitė lyg iš ponų. Žemo ugio, kuprota, į prieni sulinkus vaikščiodavo pasiramščiuodama lazdele, kurią vadindavo gendruta. Ji atrodė lyg ligota elgėta. Darbą ji mažai dirbdavo, o sunkesnio ir nebepajėdavo. Mezgimai, baltinių lopymas, tai buvo jos darbas. Svarbiausia jos pareiga — ganyti mus mažus vaikus. Šiltu metu ji vedžiodavo mus kieme, sode, apie trobas, lyg višta savo viščiukus. Kartais nuvesdavo mus į lankas prie upelio, prie pirties, kurioj gyveno velniai, nes pirtis buvo nešventinta. Todėl perkunas dažnai žiebdavo į pirtį, į nelabąjį, nuo kurio tik dervos klanas belikdavęs. Ji mus vedžiodavo, ji mus mokydavo, kas yra gera, kas yra bloga.

Daryti blogą — mušti gyvulius, šunis, vaikyti vištas, antis, rastus paukštelių lizdus ardyti, žaisti su ugnele, kuri yra šventa, drausdavo ir už tai bardavo. Net žemę spardyti arba žaisti rykšte, plakant ją, neleisdavo. Žemė yra musų motina, musų maitintoja, ją mes privalome gerbti, mylėti, aiškindavo mums Griškų Marė.

Svarbiausias gi jos uždavinys — mus ganyti, saugoti nuo kudros, kuri čia pat už vartų.

Paslysi nuo kranto įkrisi ir numarmėsi dumblinan, kudros dugnan. Ji visaip mus gasdindavo neiti arti kudros. Bet kur tu iškęsi...

Vasara. Mes vaikai su nešiote sode žaidžiame. Ji atsisėda medžio pavėsy ir pradeda snausti, pagaliau parvirsta ant šono, ant žemės ir knarkia. Mes to ir laukiame. Pro išlaužtą tvoroj statinį — jau prie kudros. Sutupiam ant kudros kranto ir stebim, kaip plaukia antys, antukai, o ant kranto jų motina višta nervuojasi, kad jos vaikai nepaskęstų. Metam į vandenį pagaliukus, baidom antukus. Vieni iš jų plaukia į vieną, kiti į kitą pusę. Senės antys pusiau pasinėrę, turške, ką tai gaudo vandeny. Antukai išlipa ant kranto, pereklė višta, jų motina, apsidžiaugia. Py-jy-py šaukia antukai ir rėplioja į krantą, šaukdami esą alkani. Višta kvaksėdama seka paskui.

Dangaus pilksvoj mėlynėj saulutė šildo žemę. Čia pat pievelė pasipuošus baltais dobiliukais, geltonom pienėm. Už pievutės ošia rugiai. Prie rugių bijom eiti, nors mėlynakės rugiagelės vilioja — ten gyvena ragana. Papulsi raganai į nagus — užkutės. Nešiotė pabudo. Žiuri, nėra jos viščiukų. Ji žino, kur jų ieškoti. Radus mus prie kudros, pradeda neva bartis, bet neilkam, tuoj sušvelnėja, tik prašo nesakyti mamai, kad vieni esame buvę prie balos.

Kartais Marei užmigus, mes ne prie kudros bėgam, bet pasislepiam sode krumuose ir pradedam visokais šunų, kačių, paukščių balsais šaukti. Pabudus nešiotė ir nematydama savo auklėtinių, skuba prie kudros, bet išgirdus krumuose šunų lojimą, kačių kniaukimą, nusiramina ir pati pradeda mus pamėgdžioti.

Vasaros sekmadienis. Visa šeimyna išeina bažnyčion. Griškų Marė ir mes vaikai liekame saugoti namus. Suskambinus bažnyčioj sumai (o Lankų bažnyčia čia pat ant aukšto Širvintos kranto), nešiotė klupdo mus prie uslano ir pati klaupia kalbėti poterius. Ji kalba rožančių arba skaito iš maldaknygių, o mes vaikai turime kalbėti Tėve musų, Sveika Marija. Taip kelis kartus tą patį. Mes žinom, jog maldos metu reikia užsilaikyti rimtai, bet vaikas lieka vaiku. Mes tik laukiame, kad kuris iš musų išpustų žandus, pastatytų akis, perkreiptų veidą, iškištų liežuvį, arba iškrėstų šiaip kokį pokštą ir pradedam prunkšti. Nešiotė pertraukia kalbėjus rožančių, bara mus, vadina mus nevalyvais veršiais, gasdina, jog Dievas gal mus už tai nubausti pritraukiant koją ar ranką. Tai rimtas įspėjimas. Nė vienas iš musų nenorėdavom likti su pritraukta koja, kaip musų bernas Antanas.

Nešiotę mes vardiname teta. Žinote, kaimo jaunimas vyresnius už save be giminystės ryšių kalbina dėde, dedule, o moterį teta, tetule. Koks skirtumas tarp dėdės, dėdulės, tetos, tetulės neaiškinsiu, jųs patys žinote. Antra, ir paaiškinti sunku, kada vartoti žodį dėdė, dėdulė, teta, tetulė.

Mamos buvo įsakyta Griškų Marę vadinti teta ir mes taip ją vadindavom.

Griškų Marė visuomet budavo rimtai nusiteukus, lyg bažnyčioj. Ir žaisdama su mumis ji neužsikrėsdavo musų vaikų linksmumu. Retai aš ją matydavau linksmą, geroj nuotaikoj.

Kartą rudeniop tėviškėj buvo pokilis. Seklyčia pilna svečių — giminių, kunigų, kaimynų. Stalai apkrauti valgiais, gėrymais. Ukininkas patenkintas gražiu šių metų derlium. Jo vaišingumas — noras pasidalinti su artymais savo džiaugsmu.

Vakaras. Šeimyninėj gale stato prie lango sėdi bernas, Antanas, o kitame stalo gale Griškų Marė plauna ir šluosto atneštus iš seklyčios indus. Griškų Marė šiandien linksma, su Antanu juokauja, jį erzina. Antanas su pypkaite dantyse žiuri į Marę ir šypsosi. Aš pirkioj raičioju didžiulį dyną ir galvoju, jog nešiotė ir Antanas šiandien nugėrę. Man keista atrodo, kad Antanas, žmogus su pritraukta koja, gali buti linksmas. Jisai turėtų buti nuliudęs, nelaimingas, O Antanas visai į tai nekreipia dėmesio. Trukstamą kojos galą atstoja medinukė, dirželiais pritvirtinta prie kelio. Medinukė taip pat sparti, kaip ir gyva koja. Kartą aš nunešiau Antanui pavakarių. Jisai galiolauky arė šilainę. Arė lengvai ir sotųs bėrukai sparčiais žingsniais tempė žagrę, o Antanas klibikšt, klibikšt paskui žagrę, visai negalvodamas apie savo pritrauktą koją.

Sekmadieniais Antanas nusiskuta barzdą, susišukuoja plaukus, suraito usus, apsivelkia šventadieninę eilutę, vieton kasdieninės medinukės prisikabina juodai dažytą koją ir jau pasirengęs eiti bažnyčion. Štai Griškų Marė iš rutų darželio nušvitusiu veidu nešina gėlių puokštele eina prie Antano ir prisega gėles prie jo š v a r k o atlapo. Tai ką, Mare, ar aš negražus vyras. Grožėdamasis prieš veidrodį, taria Antanas.

O Marė valdžiai: Antanai, tu atrodai, kaip dvaro ponaitis.

Man atrodė, jog Griškų Marė gailėjo Antano dėl jo kojos ir ji buvo jam lipni. Žinoma, tuomet aš buvau mažas ir daugelis dalykų man buvo nesuprantamais arba aš aiškindavau savotiškai pagal savo proto patyrimą.

(Užbaiga bus)

Susivienijimo Kuopų Susirinkimai

Mahanoy City, Pa. — SLA 211 kuopos bus laikomas priešmetinis susirinkimas 4 dieną gruodžio, priprastu laiku ir priprastoje vietoje.

Visi nariai ir visos narės malonėkite ateiti į šį susirinkimą, nes bus nominuojami kandidatai į Pildomąją Tarybą ir renkama kuopos valdybą 1956 metams. Prašome atsivesti kandidatų prirašyti prie SLA 211 kuopos.

A. Ramanauskas,
SLA 211 kuopos sekr.

Kenosha, Wis. — SLA 212 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 13 dieną, 7:30 valandą vakare, Norwegian American Club, 1310 63-rd St.

Šiame susirinkime bus rinkimas kuopos valdybos 1956 metams ir nominuojami kandidatai į Pildomąją Tarybą. Visi kuopos nariai esate kviečiami dalyvauti šiame susirinkime.

J. Kasputis,
SLA 212 kuopos sekr.

Indiana Harbor, Ind. — S. L. A. 185 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 6 dieną, 7 valandą vakare SLA 185 kuopos salėje, 3901 Alder St.

Visi nariai kviečiami dalyvauti šiame susirinkime, nes yra daug svarbių reikalų aptarimui. Taipgi nominuosime kandidatus į Pildomąją Tarybą ir rinksime kuopos valdybą 1956 metams. Nedalyvavusieji busite baudžiami 25c. Ateidami į susirinkimą, atsiveskite kandidatų prirašyti prie SLA 185 kuopos.

Kuopos Valdyba.

Akron, Ohio — SLA 354 kuopos narių susirinkimas šaukiamas šių metų gruodžio 4 dieną, priprastoj vietoj ir priprastu laiku.

Visi nariai ir visos narės prašomi dalyvauti susirinkime, nes bus rinkimas kuopos valdybos 1956 metams ir nominuojami kandidatai į Pildomąją Tarybą. Yra ir kitų reikalų aptarimui.

J. V. Ramoška,
SLA 354 kuopos sekr.

Minersville, Pa. — SLA 13 kuopos susirinkimas šaukiamas šių metų gruodžio 4 dieną, 1:30 valandą po pietų, Good Will Hose Co. svetainėje, 122 Lewis Street.

Malonėkite visi nariai ir visos narės dalyvauti šiame susirinkime, nes bus rinkimas kuopos valdybos 1956 metams, nominuojami kandidatai Pildomosios Tarybos narių pareigoms. Taipgi yra ir kitų reikalu aptarimui.

A. J. Banišauskas,
SLA 13 kuopos užr. sekr.

Shenandoah, Pa. — SLA 23 kuopos mėnesinis ir sykiu metinis susirinkimas įvyks gruodžio mėn. 4-tą dieną, Lietuvių Veteranų Salėje, 216 N. Main Street, priprastu laiku.

Visi nariai nuoširdžiai prašomi sekančiam suririnkime dalyvauti, nes yra svarbių reikalų aptarimui. Taipgi prirašykite savo sunus, dukras, žentus ir jų vaikus į Susivienijimą.

V. Visockis,
SLA 23 kuopos koresp.

Springfield, Ill. — SLA 275 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 4 dieną, 2 valandą po pietų, priprastoj vietoj.

Visi nariai ir narės prašomi dalyvauti šiame susirinkimes, nes bus nominuojami kandidatai į Pildomąją Tarybą ir renkama kuopos valdyba 1956 metams, tad visų narių butina pareiga buti susirinkime.

Veronika Shimkus,
SLA 275 kuopos koresp.

Westville, Ill. — SLA 18 kuopos susirinkimas bus laikomas šių metų gruodžio mėnesio 4 dieną, priprastu laiku ir priprastoje vietoje.

Visi kuopos nariai ir narės kviečiami dalyvauti šiame susirinkime, nes bus nominuojami kandatai į Pildomąją Tarybą ir renkama kuopos valdyba sekantiems metams. Yra ir kitų reikalų aptarimui, tai visi nariai bukite susirinkime.

Kviečia Kuopos Valdyba.

Lowell, Mass. — SLA 173 kuopos metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, gruodžio 4 dieną, 3 valandą po pietų, priprastoj vietoj.

Visi nariai ir visos narės butinai dalyvaukite šiame susirinkime, nes turėsime nominuoti kandidatus Pildomosios Tarybos narių pareigoms. Taipgi rinksime kuopos valdybą 1956 metams. Yra ir kitų reikalų aptarimui. Kviečia visus kuopos valdyba.

L. Petkiavičius,
SLA 173 kuopos sekr.

St. Louis, Mo. — SLA 214 kuopos metinis susirinkimas įvyks šių metų gruodžio 4 dieną, 2 valandą po pietų, pas finansų sekretorių Antaną Simanavičių, 4856 Oldenburg Avenue.

Visi nariai ir visos narės malonėkite dalyvauti nors viena kartą metuose kuopos susirinkime. Šis susirinkimas yra labai svarbus, nes bus nominuojami kandidatai Pildomosios Tarybos narių pareigoms ir renkama kuopos valdyba 1956 metams. Yra ir kitų reikalų aptarimui. Ateidami į susirinkimą, atsiveskite kandidatų prirašyti prie S. L. A. 214 kuopos.

Antanas Simanavičia.

Amsterdam, N. Y. SLA 272 kuopos metinis susirinkimas bus laikomas šių metų gruodžio 4 dieną, sekmadienį, 1:30 valandą po pietų, Amerikos Lietuvių Klubo patalpose, 17 Liberty Street.

Visi nariai ir narės yra kviečiami butinai dalyvauti šiame susirinkime, nes bus renkama nauja kuopos valdyba 1956 metams, taipgi nominuosime kandidatus į Pildomąją Tarybą. Neužmirškite atsivesti kandidatų prirašyti prie kuopos. Yra ir kitų reikalų aptarimui.

J. Šunskis,
SLA 272 kuopos sekr.

Binghamton, N. Y. — SLA 50 kuopos priešmetinis susirinkimas įvyks š. m. gruodžio 6 dieną, priprastu laiku, pas Fotografą A. Klimą.

Visi nariai ir visos narės kviečiami dalyvauti šiame susirinkime, nes bus renkama kuopos valdyba 1956 metams ir nominuojami kandidatai Pildomosios Tarybos narių pareigoms. Yra ir kitų reikalų aptarimui, tad visi nariai ir narės bukite susirinkime gruodžio 6 dieną.

J. M. Buchinskas,
SLA 50 kuopos sekr.

Plymouth, Pa. — SLA 246 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 4 dieną, 2 valandą po pietu. K. Gaidžiuno bute, 123 W. Poplar Street.

Malonėkite visi nariai ir narės pributi susirinkiman, nes bus nominuojami kandidatai į centro valdybą ir renkama kuopos valdyba 1956 metams. Taipgi Nepamirškite savo duokles užsimokėti, nes gruodžio mėnesis yra paskutinis šių metų.

Ateidami atsiveskite nors po vieną kandidatą prirašyti prie 246 kuopos.

M. Kenger,
SLA 246 kuopos sekr.

Lawrence, Mass. — SLA 41 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 4 dieną, 1 valandą po pietų, LPK svetainėje, 41 Berkeley Street.

Visi nariai ir visos narės dalyvaukite šiame susirinkime ir užsimokėkite mėnesines mokestis, kad neliktumėt suspenduoti. Ateidami susirinkiman, nepamirškite atsivesti savo draugus prirašyti prie SLA 41 kuopos.

Kaip visiems nariams žinoma šis susirinkimas yra paskutinis šiais metais, yra daugelis nebaigtų reikalu aptarimui, taipgi bus nominuojami kandidatai į centro baldyba ir rinkimas kuopos valdybos 1956 metams, tai visų narių butina pareiga buti susirinkime. Kviečia SLA 41 kuopos valdyba.

A. Yukno,
SLA 41 kuopos sekr.

Norwood, Mass. — SLA 131 kuopos metinis susirinkimas įvyks š. m. gruodžio 4 dieną, 2 valandą po pietų, Lietuvių Svetainėje.

Visi nariai ir visos narės malonėkite dalyvauti šiame susirinkime, nes bus kuopos valdybos rinkimas 1956 metams ir nominuojami kandidatai į Pildomosios Tarybos narius. Taipgi išklausysite delegatų raportą iš antrosios apskrities suvažiavimo ir vakarienės rengimo komisijos. Yra ir kitų reikalų aptarimui.

A. J. Pask,
SLA 131 kuopos fin. sekr.

Los Angeles, Calif. — SLA 75 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio mėn. 11 dieną, sekmadienį, 2 valandą po pietų, 843 So. Bonnie Brea, L. A.

Visi nariai ir visos narės malonėkite dalyvauti šiame susirinkime, nes yra daug svarbių reikalų aptarti, 75 kuopos valdybą išrinkti 1956 metams ir nominuoti kandidatus į Pildomąją Tarybą.

Kurie nariai dar nepabaigėt mokėti narines mokestis į SLA už 1955 metus, malonėkite užbaigti. Po susirinkimui bus vaišės su užkandžiais ir gėrimais, tai bus proga draugiškai pasikalbėti.

N. Mockus,
SLA 75 kuopos sekr.

Springfield, Ill.

SLA 158 Kuopos Veikla

SLA 158 kuopos susirinkimas buvo laikomas lapkričio mėn. 6 dieną, svetainėje po numeriu 213½ S. 4-th Street, Springfield, Ill. Susirinkimą atidarė pirm. A. Krasauskas 2 valandą po pietų. Pirmiausia patikrinta kuopos valdyba, kuri visa radosi susirinkime, išskyrus organizatorę A. Latukienę.

Perskaitytas praeito mėnesio susirinkimo protokolas ir priimtas kaip skaitytas ir užrašytas.

Finansų sekretorius J. Latonis raportavo, kad gavo laišką iš centro kaslink nominavimo kandidatų į Pildomąją Tarybą. Laiškas priimtas. Organizatorius savo raporte pranešė, kad viena narė padidino apdraudą penkiais šimtai dolerių. Balsuojant raportas priimtas vienbalsiai. Taipgi organizatorius pareiškė, kad perkėlė 5 narius iš sanosios ligoje pašalpos į naują pagerinta ligoje pašalpą.

Pastaba Visiems Nariams ir Narėms

Sekantis Susivienijimo 158 kuopos susirinkimas įvyks šių metų gruodžio 4 dieną, svetainėje po numeriu 213½ So. 4-th Street, Springfield, Ill., 2 valandą po pietų. Malonėkite visi nariai ir visos narės susirinkime dalyvauti, nes bus nominuojami kandidatai į Pildomąją Tarybą ir renkama 158 kuopos valdyba sekantiems metams. Ateidami į susirinkimą, atsiveskite kandidatų prirašyti prie 158 kuopos.

K. M. Raczaitis,
SLA 158 kuopos organiz.

Providence, R. I.

SLA 347 KUOPOS

susirinkimas įvyks gruodžio 4 dieną, 2 val. po pietų, A. L. P. P. Klubo name, 475 Smith Street.

Malonėkite visi nariai ir visos narės pributi į susirinkimą ir užsimokėti savo duokles, kad neliktumėt suspenduoti. Bus nominuojami kandidatai į Pildomąją Tarybą ir aptariami kiti reikalai. Ateidami, atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA 347 kuopos.

V. J. Bankauskas,
SLA 347 kuopos sekr.

Rumford, Me.

Pas Mus Mirtis Šienauja

Praeitą vasarą mirė J. Tutlis, sulaukęs vos 27 metus amžiaus. Jo tėvai, dėdė, teta ir pusbrolis buvo SLA 299 kuopos nariai.

Kelioms dienoms praėjus, mirė P. Pluskis, sulaukęs 76 metus amžiaus. Jis virš 30 metų pragyveno Kushnerių ir Mockų šeimose. Jie su didele širdgėla jį tinkamai palaidojo. Visi yra SLA nariai. Velionis nepaliko jokių giminių.

Spalio 27 dieną staiga mirė J. Jenčius, sulaukęs 68 metus amžiaus, SLA 299 kuopos narys. Švogeris B. Belskis su savo šeima rupinosi laidotuvėmis. **J. Kaulaičia.**

Kristijono Donelaičio Paminėjimas

New Yorko Lietuvių Evangelikų parapija spalių 30 dieną minėjo Reformacijos šventę ir keturių metų parapijos sukaktuves. Pamaldos įvyko šv. Jono Ev. Liuteronų bažnyčioj, 197 Maujer Street, Brooklyn, N. Y.

Parapijos Valdyba ir jos klebonas kun. Dagys turi gražų paprotį po pamaldų jų dalyviam ruošti pobuvius (su kava) skirtus paminėti gyviem ir mirusiem žymiem lietuviam arba parapijos nariam. Anksčiau tuose pobuviuose buvo pagerbti prof. Gudavičius, direktorius L. Tonas, inžin. Mačiunas ir kai kurie kiti. Spalių 30 diena buvo skirta minėti didžio poeto kunigo Kristijono Donelaičio 175 mirties sukaktį, kurio žymiausias kurinys yra poema "Metai". Apie Donelaitį gražiai kalbėjo p. P. Gaurys, kurs nepriklausomybės laikais buvo Šilutės (Klaipėdos Krašte) gimnazijos direktorius. Jis atpasakojo Donelaičio gyvenimo bruožus ir paskaitė kaikurias vietas iš jo poemos "Metai". Joj aprašomas lietuvių baudžiauninkų gyvenimas po vokiečių dvarponių letena. Vaizdingai nupiešdamas to laiko senų baudžiauninkų gyvenimą, Donelaitis nesprendė baudžiamos problemos ir ragino toliau tą jungą vilkti.

Teko ir man pasakyti kelis žodžius apie Donelaitį, kurio "Metai" išversti į vokiečių, latvių, lenkų, rusų kalbas, o čia Amerikoj nepilną "Metų" vertimą į anglų kalbą paruošė Nadas Rastenis (iš Baltimore, Md.). Trumpi jo vertimo pavyzdžiai buvo įdėti laikrašty "Dirva". Dabar Amerikoj auga nemažai lietuvių kilmės jaunimo, kurs jau nevartoja savo tėvų kalbą, o tik anglų. Todėl labai pageidaujama, kad butų paruoštas ir išleistas pilnas Donelaičio "Metų" vertimas į anglų kalbą. Tai butų ne tik skaityti lietuvių poezijos mėgėjam, bet ir patarnautų lietuvių mokyklom kaipo musų poezijos žymiausias kurinys.

Sekantį kartą, rodos liepos 27 dieną Liet. Evangelikų parapija numato pagerbti ir paminėti S. E. Vitaitį, mirusį per. metais, SLA žymų veikėją. **Dr. V. Tercijonas.**

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMOS AMERIKOJE

Sekančios radijo stotys duoda naudingų žinių 70 m. SLA Sukaktuvinio Vajaus reikalais. Klausykite nurodytomis valandomis.

BOSTON, MASS. Laisvės Varpas, Vedėjas Petras Viščinis.
31 Bunker Ave., Brockton, Mass. Tel. BRockton 8-1159-R
WBMS — 1090 k. Sekmadieniais 12:30—1:00 val. p. p.

DETROIT, MICH. Lithuanian Melodies, Ved. Ralph Valatka.
15756 Lesure Ave., Detroit 27, Mich. BRoadway 3-2224
WPAG (Ann Arbor) 1050 k. Sekmadieniais 1:00-1:30 p. p.

NEW YORK — NEW JERSEY. Lietuvos Atsiminimai. Vedėjas Jack Stukas.
1264 White St., Hillside, N. J. Tel. WAverly 6-3325.
WEVD — 1330 k. 97.9 meg. Šeštadieniais 4:30-5:30 p. p.

PITTSBURGH, PA. Vedėjai Povilas ir Gertruda Dargiai.
110 The Bouleward, Pittsburgh, Pa.
WPIT — 730 k. Sekmadieniais 12:30—1:00 val. p. p.

PITTSTON, PA. Lithuanian Melody Hour. Vedėjai J. Macelna ir adv. Thomas E. Mack.
466 S. Main St., Pittston, Pa.
WPTS — 1540 k. Sekmadieniais 10:30—11:00 ryte.

WATERBURY, CONN. Vedėjas Dr. M. J. Colney.
148 Grand St., Waterbury, Conn. Tel. 3-4747.
WWCO — 1240 k. Šeštadieniais 6:30—7:30 val. vakare.

WILKES BARRE, PA. Vedėjas Adv. J. Verbalis.
500 Bennet Bldg., Wilkes Barre, Pa.
WILK — 980 k. Sekmadieniais 12:05—12:30 val. p. p.

CHICAGO, ILL. Margutis. Vedėja L. Vanagaitienė.
6755 S. Western Ave., Chicago, Ill.
WHFC — 1450 k. Kasdien r:15—10:00 val. vak. Sekmadieniais 1:00—2:15 val. p. p. Ketvirtadieniais pridėtinė valanda 7:00—8:00 vakare.

Amerikos Lietuvių Veikla

New York, N. Y.

LANKĖSI REDAKCIJOJ

Lapkričio 18 dieną Tėvynės redakcijoj lankėsi žymųs musų organizacijos veikėjai-veranai:

Susivienijimo vice prezidentas **Povilas P. Dargis** iš Pittsburgh, Pa. ir iždo globėja **Alena Devenienė** iš Waterbury, Conn.

Tą pat dieną redakcijoje lankėsi ir kiti žymųs ir daug dirbusieji ir dabar dirbanti Susivienijimui, tai buvęs 18 metų musų organizacijos prezidentu brolis **Stasys Gegužis** su ponia **Gegužiene** iš Mahanoy City, Pa.

Lapkričio 19 dieną aplankė redakciją Naujosios Anglijos žymus veikėjas ir Susivienijimo veteranas **Kastantas Jurgeliunas** iš Brockton, Mass.

Visi suminėti svečiai atvyko New Yorkan dalyvauti Amerikos Lietuvių Tarybos posėdžiuose, tai pasinaudodami ta proga aplankė ir savo organizacijos įstaigą.

Lapkričio 21 dieną redakcijoje ir centre lankėsi vysk. Z. Vipartas, Susivienijimo 18 kuopos daugmetis pirmininkas ir veikėjas iš Westville, Ill. Jis specialiai atvyko į centrą atlikti svarbiuosius reikalus, susijusius su jo vadovaujamos kuopos nariais. Su juo maloniai pasikalbėta organizacijos reikalais, kuriais jis nuoširdžiai rupinasi ir nori padidinti savo kuopą narių skaičium.

Atlikęs centre tuos reikalus, dėl kurių jis atvyko, tos pat dienos popietį išvyko į namus prie savo svarbiųjų pareigų.

Buvo Atvykę New Yorkan Dalyvauti Tarybos Posėdžiuos

Dienraščio Naujienų vyriausias redaktorius ir tarybos sekretorius dr. P. Grigaitis, savaitraščio Sandaros redaktorius ir tarybos iždininkas M. Vaidyla, dienraščio Draugo vyriausias redaktorius ir tarybos pirmininkas L. Šimutis ir tarybos reikalų vedėjas J. Kruzė iš Chicagos.

Petras Pivaronas, žymus veikėjas ir pramonininkas iš Pittsburgd, Pa.

Vasarviečių savininkas ir žymus visuomenės veikėjas Juozas J. Bačiunas iš Sodus, Mich.

Žymus Naujosios Anglijos veikėjas ir pramonininkas Juozas Arlauskas ir adv. Grigalius iš Boston, Mass.

Susivienijimo ir visuomenės žymus veikėjas Tamas Matas su žmona Aldona, p-lė Andrikytė, dr. Colney ir muz. Aleksis iš Waterbury, Conn.

Romos Katalikų Susivienijimo centrinis sekretorius W. Kvetkas iš Wilkes Barre, Pa.

Adv. K. Jurgėla su žmona ir dain. B. Darlys iš Washingtono.

Buvo ir daugiau atvykusių iš tolimesnių kolonijų, bet šiuos žodžius rašančiam neteko juos sutikti ir jų vardus sužinoti.

Tarptautinė Moterų Paroda Užsibaigė Lapkričio 13 Dieną

Tarptautinė Moterų Paroda užsibaigė lapkričio 13 dienos vakare. Ji vyko 71 Regiment Armory. Parodoje dalyvavo keletos tautų moterys, kurios turėjo savo skyrius ir buvo išstatę įvairius savo tautos rankų darbo ir kitokius išdirbinius, kuriuos gausiai dalyvavusi publika turėjo progos pamatyti ir pasigėrėti.

Lietuvių Baltijos Moterų Klubas ir Moterų Vienybė irgi turėjo savo skyrių, kuris buvo pačiam vidury didžiulės salės ir rupestingai prirengtas. Jame buvo įvairių rankų darbo išdirbinių, kaip tai juostų, kaklaraščių ir kitokių įvairenybių, kurie savo gausumu lankytojus traukė į save. Moterys, apsirengusios tautiniais drabužiais, gerai nusiteikusios, kitataučiams aiškino lietuvaičių rankų darbo išdirbinių reikšmę. Parodai, kaip šiuos žodžius rašančiam teko sužinoti, vadovavo Vince Januškaitė, kuri turėjo keliolika pagelbininkių iš Baltijos Moterų Klubo ir Moterų Vienybės.

Kiekvieną parodos vakarą buvo skirtingų kelių tautų koncertai su įvairiais meniniais programais, kalbomis ir tt. Paskutinis parodos vakaras buvo skirtas armėnams, lenkams, lietuviams ir kinams.

Lietuvių programa buvo nuo 8 valandos iki 9 valandai. Jai vadovavo Marijona Strumskienė. Pirmiausia ji pasakė įžanginį žodį ir pakvietė pakalbėti generalinio konsulo Jono Budrio pavaduotoją A. Simutį. Jis Budrio vardu pasveikino moteris. Po to sugiedota Lietuvos himnas. Brooklyno Operetės Choras, vadovaujamas muz. Juozo Stankuno, vykusiai sudainavo kelias dainas Žilevičiaus ir Aleksio. Maironio mokyklos šokėjų grupė pašoko kelis tautinius šokius, vadovaujant Sauliui Jankui. Vyrų oktetas, vadovaujant muz. J. Liuberskiui, sudainavo kelias dainas. Po tp ta pati Maironio mokyklos šokėjų grupė pašoko tautinius šokius. Užbaigimui programos Operetės Choras sudainavo kelias dainas ir tuomi baigėsi meninė programos dalis.

Pabaigoje trumpai kalbėjo A. Simutis. P-nia M. Strumskienė padėkojo visiems už gausų dalyvavimą lietuviškoje programoje ir baigė programą.

Reikia pastebėti ir pagirti lietuves moteris, kad jos parinko programos vedėja p. M. Sturmskienę, kuri kaip Amerikoje gimusi ir augusi lietuvaitė, gerai vartoja anglų kalbą, ir turi stiprų balsą, tai jos balba buvo visiems suprantama ir daug aiškesnė už kitų tautų programų vedėjų kalbas. **Dalyvis.**

Gen. Kansulas Jonas Budrys, Saudi Arabijos Valstybinės sveetės proga, jų Ambasariaus prie UN pakviestas, lapkričio 10 dieną dalyvavo vakarienėje ir priėmime Waldorf Astoria viešbutyje.

—o—

Latvijos Nepriklausomybės viešas minėjimas įvyko lapkričio 12 dieną Webster Hall visose salėse. Sveikinimo žodį tarė Lietuvos Gen. Konsulas Jonas Budrys. Iš lietuvių dar dalyvavo L. L. K-to pirmininkas S. Sidzikauskas ir Pabaltijo Moterų atstovė Ligija Bieliukienė.

—o—

32-joj Moterų Tarptautinėje Parodoje New Yorke, kame lietuvės moterys turėjo savo pavilijoną, lapkričio 13 dieną buvo paminėta ir lietuvių valanda. Sveikinimo žodį pasakė Lietuvos Vice Konsulas Anicetas Simutis.

Linden, New Jersey

Lietuviška Mokykla Veikia

Šeštadieninėje lituanistinėje mokyklėlėje mokosi 22 vaikučiai. Lituanistiką dėsto Aloyzas Rudzitas ir J. Prapuolenis. Tautinius šokius moko Irena Stankunaitė, dainas moko muzikas Juozas Stankunas. Mokyklėlė ponios Banaitienės dėka programą persitvarkė Brooklyno Maironio mokyklos pavyzdžiu . Įsigijo naujo inventoriaus ir mokslo priemonių. Deja liko skolų. Vietinė SLA kuopa kreipėsi pagalbos į SLA centrą. Tikimasi gauti paramos.

Gražiai veikia viešoji lietuvių biblioteka. Lietuvišką knygą daugiausia skaito mokyklinio ir pomokyklinio amžiaus jaunimas. 10 procentų knygų visada yra apyvartoje. Proporcingai lyginant lietuvių skaičių su miesto gyventojų skaičiumi, lietuviškoji biblioteka tiek skaitytojais, tiek perskaitomų knygų kiekiu angliška biblioteką žymiai pralenkia. Biblioteka knygas skaitymui išduoda sekmadieniais nuo 3-čios iki 4-tos valandos po pietų.

Balfo skyrius žiemos vajų pradės lapkričio mėnesy ir baigs sausio pabaigoje. Pinigus rinkti pasižadėjo skyriaus pirmininkė S. Čerienė-Mulks, Kazimiera Klimienė, Stella Starzdienė, Antanas Pilibaitis ir J. Prapuolenis. Vajus bus užbaigiamas šokiais-maskaradu.

Pagal jau sudarytas ir sudaromas garantijas kolonija tikisi praturtėti bent 50-čia naujų imigrantų. **J. P.**

Philadelphia, Pa.

Lankėsi Trečiokai ir Dilienė

Sekmadienį, lapkričio 13 dieną pas mus lankėsi ponai Trečiokai ir ponia Dilienė iš Newark, N. J. Jie papasakojo daug įdomių dalykų iš savo kelionės po Europą.

Vietinis ALT Sąjungos skyrius jiems suruošė priėmimą.

Antanas Tvaranavičius.

Chicago, Ill.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visiems mieliems tėvynainiams, atsilankiusiems į Tėvynės Mylėtojų D-jos antrosios kuopos surengtą lapkričio 5 dieną Lietuvių Auditorijoje, Chicagoje, koncertą, parėmimui T. M. D. leidžiamos dr. V. Sruogienės parašytos "Lietuvos Istorijos" išleidimo. Dėkoju šios kuopos darbuotojams, rengimo komisijai bei šiaip prisidėjusiems savo talka: inž. G. J. Lazauskui, prof. M. Mackevičiui, Vyt. Bildušui, A. Luneckui, J. Sakalauskui, V. Petrauskui, M. Simokaičiui, V. Sakalui, J. Viktoravičiui, J. Liorentui, jun. G. Gedvilai, J. Kučinskui. Dėkoju ponioms, kurios sunešė daug ir labai skaniai paruoštų užkandžių ir kurios nuoširdžiai talkininkavo: p. M. Mackevičienei, L. Luneckienei, R. Simokaitienei, S. Duobienei, J. Gedvilienei, J. Šmulkštienei, O. Krikščiunienei, D. Sleževičienei, M. Baronienei, M. Tamošiunienei, F. Lazauskienei.

Širdingai dėkoju lietuviškų radio valandėlių vedėjoms p. L. Vinagaitienei ir S. Barcus, laikraščiams "Naujienoms", "Sėjai", "Tėvynei", "Laisvajai Lietuvai", N. Gugienei ir kitiems spaudoje rašiusiems, už koncerto žodžiu ir raštu garsinimą spaudoje ir per radiją. Taip pat padėka priklauso ir visai eilei biznierių, kurie davė skelbimus koncerto proga išleistoje programoje.

Tikimės, kad ir ateityje visuomenė gausiai rems Tėvynės Mylėtojų Draugijos kilnius darbus, leidžiant vertingas knygas.

P. Gribienė,
TMD antros kuopos
valdybos pirmininkė.

Great Neck, N. Y.

Prasidėjo Meno Paroda

Almus Gallery, 77 Steamboat Road, lapkričio 19 dieną prasidėjo ir tęsis iki gruodžio 31 dienai meno paroda, kurioj išstatyti dažyti, drošti, spausdinti ir kiti kuriniai šių menininkų: A. Elskus, A. Galdikas, V. K. Jonynas, A. Belapetravičius, V. Kasuba, P. Lapė, A. Merker, E. Urbaitis ir E. Viesulas. Paroda atdara šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 1 valandos ryto iki 6 valandai vakaro.

Patartina lietuviams, vietiniams ir apylinkėse gyvenantiems, aplankyti parodą ir priduoti menininkams energijos dirbti toliau meno srityje. **Rep.**

Livingston, Calif.

Lankėsi Svečias iš New Yorko Valstijos

Buv. dainininkas Pranas Rimkus čia turi įsigijęs ir gražiai įsitaisęs taip vadinamą Livingnton Motel, kuris randasi gražioje įvairiais vaisiniais medžiais apaugusioje vietoje. Tai graži ir patogi vieta poilsiui, už tai čia kartas nuo karto atvažiuoja atostogoms iš tolimesnių vietovių. Neseniai čia viešėjo dainininkas Stasys Vaineikis iš Binghamton, N. Y. Neužilgio žada atvažiuoti artistas Stasys Pilka iš Chicagos ir daugelis kitų.

Gerai, kad musų tautietis brolis Rimkus čia gražiai įsikūrė, tai ir iš kitur atvykusieji gali pas jį apsistoti ir ramiai, tarp vaismedžių, pasilsėti. **Svečias.**

Wilkes Barre, Pa.

Padarė Surprizą

Marė Povilaitienė ir Viktorija Lumbienė trečiadienio vakare, lapkričio 2 dieną, padarė surprizą musų SLA 115 kuopos gerai veikėjai Marei Kuprienei, jos gimtadienio proga. Jai, su duktere Birute, nuėjus į sklepą, tuo tarpu burys žmonių suužė į vidų ir pradėjo rėkti "surprize". Tuo tarpu, bedėliojant valgius ant stalo, pasirodė, kad tą pačią dieną pripuola gimtadieniai ir kitų 115 kuopos narių Ant. Pukeliavičiaus ir Ant. Ambrozaičio. Kadangi sykiu buvo atsinešti valgiai ir gėrimai, tuoj prasidėjo vaišės ir dainavimas. Nuo rengėjų selebrantams buvo įteiktos dovanos.

Pobuvy dalyvavo minėti sesebrantai Marė Kuprienė, A. Pukelevičius ir A. Ambrozaitis. Svečiai Mrs. Paškevičienė, Ona Magdelinskienė, Frances Barzilauskienė, Jieva Naujalienė, Mr. ir Mrs. De Micheles, Mr. ir Mrs. J. Naujaliai, Ged. Kupris ir rengėjos M. Povilaitienė ir V. Lumbienė.

Prie valgių ir gėrimų vakalas praleista labai smagiai. Selebrantai rengėjoms ir svečiams taria nuoširdų ačiu.

M. P.

Iš Graikijos sostynės pranešama, kad Sovietų Sąjungos viršilos įkalbinėja Graijos socialistus pasitraukti iš Atlanto pakto dėl Turkijos ir Didžiosios Britanijos nesutikimo duoti Graigijai Kipro salos.

Paieškojimas

Mary Belavičiutė - Krusnauskienė, kilimo iš Trakų apskričio, Nedzingės parapijos, paieško savo pusbrolio **Zigmo Belavičiaus,** kuris po Pirmojo Pasaulinio Karo gyveno Newark, N. J. Žinantieji adresą prašomi pranešti:

M. KRUSNAUSKIENĖ
27 E. 3rd St.,
Erie, Pa.

SHALINS
(Shalinskas)
FUNERAL HOME
84-02 Jamaica Ave.
(at Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves. Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Laidotuvių Direktoriai:
F. W. SHALINS IR
J. B. SHALINS
Tel. VIrginia 7-4499

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
AL. BALTRUNAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

SLA Pagalbos Ranka

Savaitinė atskaita išmokėtų pomirtinių ir ligoje pašalpų

Čekiai Išrašyti ir Pasiųsti Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Prezidento ir Iždininko Pasirašymui Lapkričio 19 Dieną, 1955 Metų

Išmokėtos pomirtinės

MAGDĖ HOLLOWELL, 18 kp., Westville, Ill., gimus vasario 2, 1890 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė kovo 1, 1925 m., mirė rugsėjo 25, 1955 m. Velionės dukterims: Annai Kotcher ir Frances Johnson, pomirtinės išmokėta ---------- $300.00

JUOZAS GUDAITIS, 115 kp., Wilkes Barre, Pa., gimęs spalio mėn., 1893 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė kovo 3, 1918 m., mirė lapkričio 6, 1955 m. Velionio žmonai, Helen Gudaitis, pomirtinės išmokėta --- $600.00

MIKAS MANKELWICZ, 135 kp., Philadelphia, Pa., gimęs lapkričio 18, 1890 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė lapkričio 4, 1917 m., mirė spalio 3, 1955 m. Velionio žmonai, Paulinai Mankelwicz, pomirtinės išmokėta ---------- $300.00

STASYS GUSTIS, 139 kp., Chicago, Ill., gimęs kovo 10, 1882 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė rugpiučio 4, 1927 m., mirė spalio 29, 1955 m. Velionio žmonai, Julei Gustis, pomirtinės išmokėta ---------- $600.00

VINCAS ZALIS, 157 kp., Youngstown, Ohio, gimęs gruodžio 5, 1888 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė birželio 14, 1925 m., mirė rugsėjo 28, 1955 m. Velionio pomirtinė išmokėta SLA 157 kuopai, Youngstown, Ohio ---------- $300.00

Viso ---------- $2,100.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso ---- $117,553.15

Išmokėtos ligoje pašalpos

A. MATULEVIČIUS, 1 kp., Edwardsville, Pa. Sirgo 8 savaites -- $48.00
J. DEDINAS, 42 kp., Grand Rapids, Mich. Sirgo 8 s. ---------- 54.00
A. IVANAUSKAS, 43 kp., So. Boston, Mass. Sirgo 8 s. ---------- 36.00
J. ARLAUSKAS, 43 kp., So. Boston, Mass. Sirgo 8 s. ---------- 36.00
P. MARKEVICH, 50 kp., Binghamton, N. Y. Sirgo 8 s. ---------- 72.00
S. CHESTERIS, 50 kp., Binghamton, N. Y. Sirgo 6 s. ir 4 d. ---- 64.00
J. GUDAITIS, 115 kp., Wilkes Barre, Pa. Sirgo 5 s. ir 1 d. ------ 45.50
J. ŽADEIKIS, 191 kp., Cambridge, Mass. Sirgo 8 s. ---------- 36.00
A. HELLER, 199 kp., Shaft, Pa. Sirgo 4 s. ---------- 24.00
J. ANDRIULIS, 293 kp., Wilsonville, Ill. Sirgo 3 s. ir 4 d. ------- 44.00
K. BUKAVECKAS, 335 kp., Greenpoint, N. Y. Sirgo 5 s. ir 2 d. -- 28.00
P. MOSTEIKA, 352 kp., Detroit, Mich. Sirgo 5 s. ir 4 d. ---------- 29.00
J. PUTRIUS, 352 kp., Detroit, Mich. Sirgo 3 s. ---------- 72.00
L. JOSGANDIENĖ, 365 kp., Jamaica Plain, Mass. Sirgo 8 s. ------ 72.00

Viso ---------- $630.50
Nuo pradžios šių metų bendrai viso ---------- $23,192.25

M. J. VINIKAS,
SLA Sekretorius

Lietuviškos Sveikinimų Atvirutės

Švenčių, sukakčių, varduvių, gimtadienio ir kitomis progomis labai tinka naujai išleistos **Lietuviškos** atvirutės, pagamintos JAV lietuvaitės dailininkės Ellen Putris.

Atvirutės penkių spalvų su puikia Lietuvaite tautiniuose drabužiuose, su tulpių, aguonų, kviečių, vosilkų puošmenimis, su tautiniais ornamentais.

Yra ir Šv. Kalėdų atviručių-sveikinimų.

10 atviručių su vokais kainuoja $1.00. Užsakymus su pinigais siųskite:

ELLEN PUTRIS
1808 So. 49th Ave.,
Cicero 50, Ill.

JOHN NAGHTEN & CO.
ESTABLISHED 1863 INSURANCE
1903 Insurance Exchange, Chicago, Illinois

SĖJA
Tautinės demokratinės minties laikraštis.
SĖJA rašo visuomeniniais, kulturiniais, politiniais, Lietuvos laisvinimo ir kitais aktualiais klausimais.
SĖJA daug rašo apie SLA veiklą: apie jos veikėjus, vajus ir t.t.
SĖJA taip pat rašo jaunimo bei studentų reikalais. Yra specialus skyrius "Vivat Academia".
SĖJA 12 puslapių mėnesinis laikraštis eina jau trečius metus.
SĖJA metams kainuoja tik $2.00. Pusei metų — $1.00.
Rašykite šiuo adresu:
ū SĖJA, c/o Mr. J. Urbelis,
107 N. 20th Ave., Melrose Park, Illinois.

Kas nori skaityti su jokia partija nesurištą laikraštį ir išgirsti objektyvų lietuvišką žodį visais svarbiais klausimais, tas skaito 8-10 puslapių savaitraštį
NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ
"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" turi daug rimtų bendradarbių visuose kontinentuose ir duoda daug žinių iš lietuviškosios bendruomenės ir visos žmonijos gyvenimo sričių.
PRENUMERATA: metams visur 6 dol., visose Amerikose—5.50, Kanadoje—5 doleriai, Už laikraštį galima mokėti dalimis—pusmečiais, ketvirtimis ir nuo to kaina nekinta.
NAUJAI ATVYKĘ "NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ" gauna bargan ligi jie gauna darbą ir užsidirba.
ADRESAS: "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA",
7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada.

LENGVAS BUDAS IŠMOKT ANGLIŠKAI
Naujas, pagerintas anglų kalbos vadovėlis, su trumpa gramatika, su visokių daiktų, užsiėmimų, gyvulių, paukščių, žuvų, vabzdžių, medžių ir gėlių pavadinimais. Be to, čia telpa visokie praktiški pasikalbėjimai ieškant darbo, važiuojant gelžkelių, prie darbo, arba nuėjus pas siuvėją, pas kurpių, pas daktarą, lošiant kortomis, nuėjus krautuvėn ir tt.
Parodyta kaip kiekvienas žodis rašomas lietuviškai ir angliškai, ir kaip jis anglų tariamas. Yra lengvų pasikaitymų ir viskas paaiškinta lietuviškai.
Kaina 75 Centai
Užsisakant adresuoti:
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NAUJIENOS
Pirmas ir geriausias lietuvių dienraštis Amerikoj
NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnėje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.
NAUJIENOS spausdina vėliausias, tiksliausias ir įdomiausias žinias iš lietuvių ir kitų kraštų gyvenimo.
NAUJIENOS spausdina svarbesnius lietuvių gyvenimo reikalus liečiančius straipsnius ir "Kritikos bei polemikos" skyriuje leidžia visiems pareikšti savo nuomonę.
NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: JAV ir Kanadoje — $9.00 metams, $5.00 — pusei metų. Kitose valstybėse—$11.00 metams, $5.50 — pusei metų. Chicagoje — $10.00 metams, $5.50 — pusei metų.
NAUJIENAS gausite, jei pasiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Illinois